

MWANZO

Kuumbwa ulimwengu

1 ¹ Hapo mwanzo, Mungu aliumba mbingu na dunia.^a ² Dunia ilikuwa bila umbo na tupu. Giza lilikuwa limefunika vilindi vya maji na roho ya Mungu^b ilikuwa ikitanda juu ya maji.

³ Mungu akasema, “Mwanga uwe,” mwanga ukawa. ⁴ Mungu akauona mwanga kuwa ni mwema. Kisha Mungu

⁸ Mungu akaliiita anga “Mbingu.” Ikawa jioni, ikawa asubuhi; siku ya pili.

⁹ Mungu akasema, “Maji yaliyo chini ya mbingu na yakusanyike mahali pamoja, nchi kavu itokee.” Ikawa hivyo.

¹⁰ Mungu akapaita mahali pakavu “Nchi” na kusanyiko la maji akaliiita “Bahari.” Mungu akaona kuwa ni vyema.

¹¹ Kisha Mungu akasema, “Ardhi na ioteshe mimea: mimea izaayo mbegu, na miti izaayo matunda yenye mbegu.” Ikawa hivyo. ¹² Basi, ardhi ikaotesha mimea izaayo mbegu kwa jinsi yake, na miti izaayo matunda yenye mbegu kwa jinsi yake. Mungu akaona kuwa ni vyema. ¹³ Ikawa jioni, ikawa asubuhi; siku ya tatu.

¹⁴ Mungu akasema, “Mianga na iweko angani, itenge mchana na usiku, ionyeshe nyakati, majira, siku na miaka, ¹⁵ na ing’ae angani na kuiangazia dunia.” Ikawa hivyo. ¹⁶ Basi, Mungu akafanya mianga miwili mikubwa; ule mkubwa utawale mchana na ule mdogo utawale usiku; akafanya na nyota pia. ¹⁷ Mungu akaiweka mianga hiyo angani iiangazie dunia, ¹⁸ ipate kutawala mchana na usiku, na kuutenga mwanga na giza.

akautenganisha mwanga na giza, ⁵ mwanga akauita “Mchana” na giza akaliiita “Usiku.” Ikawa jioni, ikawa asubuhi; siku ya kwanza.

⁶ Mungu akasema, “Anga liwe kati kati ya maji, liyatenge maji sehemu mbili.” ⁷ Mungu akalifanya anga, akaya-tenga maji yaliyo juu ya anga na yale yaliyo chini ya anga hilo. Ikawa hivyo.

Mungu akaona kuwa ni vyema. ¹⁹ Ikawa jioni, ikawa asubuhi; siku ya nne.

²⁰ Mungu akasema, “Maji na yatoe makundi ya viumbe hai na ndege waruke angani.” ²¹ Basi, Mungu akaumba wanyama wakubwa sana wa baharini na aina zote za viumbe vyote hai viendavyo na kujaa majini; akaumba na aina zote za ndege wote. Mungu akaona kuwa ni vyema. ²² Mungu akavibariki, akasema, “Zaeni, mwongezeke, myajaze maji ya bahari; nao ndege waongezeke katika nchi.” ²³ Ikawa jioni, ikawa asubuhi; siku ya tano.

²⁴ Mungu akasema, “Ardhi na itoe aina zote za viumbe hai, wanyama wa kufugwa, viumbe vitambaavyo na wanyama wa porini wa kila aina.” Ikawa hivyo. ²⁵ Basi, Mungu akafanya aina zote za wanyama wa porini, wanyama wa kufugwa, na viumbe vitambaavyo. Mungu akaona kuwa ni vyema.

²⁶ Kisha Mungu akasema, “Tumfanye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu; atawale samaki wa baharini, ndege wa angani, wanyama wa kufugwa, dunia yote na viumbe vyote vitambaavyo.” ²⁷ Basi, Mungu akaumba mtu kwa mfano wake; naam, kwa mfano wake Mungu

^a 1:1 Hapo . . . dunia: au: Hapo mwanzo, Mungu alipoziumba mbingu na dunia, 2 dunia.

^b 1:2 roho ya Mungu: au: upepo mkubwa.

alimwumba. Aliwaumba mwanamume na mwanamke. ²⁸Mungu akawabariki na kuwaambia, "Zaeni mwingezeke, mkaijaze nchi na kuimiliki; mwatawale samaki wa baharini, ndege wa angani, na kila kiumbe hai kitembeacho duniani."

²⁹Kisha Mungu akasema, "Tazama, nawapeni kila mmea duniani uzaao mbegu, na kila mti uzaao matunda yenye mbegu; mbegu zao au matunda yao yatakuwa chakula chenu. ³⁰Nao wanyama wote duniani, ndege wote wa angani, viumbe vyote vitambaavyo, naam, kila kiumbe chenye uhai, chakula chao kitakuwa majani yote ya mimea." Ikawa hivyo. ³¹Mungu akaona kila kitu alichofanya kuwa ni chema kabisa. Ikawa jioni, ikawa asubuhi; siku ya sita.

2 ¹Hivyo ndivyo mbingu na dunia zilivyokamilika pamoja na vitu vyote vilivyomo. ²Siku ya saba Mungu akawa amemaliza kazi yake yote aliyofanya; siku hiyo ya saba Mungu akapumzika baada ya kazi yake yote aliyofanya. ³Mungu akaibariki siku ya saba na kuitakasa, kwa kuwa siku hiyo Mungu alipumzika baada ya kazi yake yote ya kuumba. ⁴Hivyo ndivyo mbingu na dunia zilivyowumba.

Bustani ya Edeni

Siku ile Mwenyezi-Mungu^c alipoziumba mbingu na dunia, ⁵Hapakuwa na mimea juu ya nchi wala miti haikuwa imechipua kwani Mwenyezi-Mungu hakawa ameiinyesha nchi mvua, wala hapakuwa na mtu wa kuilima. ⁶Hata hivyo, maji yalitoka ardhini yakainywe-sha ardhi yote. ⁷Basi, Mwenyezi-Mungu akamwumba mwanamume kwa udongo, akampulizia puani pumzi ya uhai, na huyo mwanamume akawa kiumbe hai.

⁸Kisha Mwenyezi-Mungu akapanda bustani huko Edeni, upande wa mashariki, na humo akamweka huyo mwanamume aliyemwumba. ⁹Mwenyezi-Mungu akaotesha kutoka ardhini kila aina ya miti mizuri izaayo matunda yafaayo kwa chakula. Katikati ya bustani hiyo kulikuwa na mti wa uhai na mti wa ujuzi wa mema na mabaya.^d

¹⁰Kulikuwa na mto huko Edeni uliotiririka maji na kuinnyesha hiyo bustani; kutoka huko mto huo uligawanyika kuwa mito minne. ¹¹Jina la mto wa kwanza ni Pishoni; huo waizunguka nchi yote ya Hawila ambako kuna dhahabu. ¹²Dhahabu ya nchi hiyo ni safi kabisa. Huko pia kuna marashi yaitwayo bedola na vito viitwavyo shohamu. ¹³Jina la mto wa pili ni Gihoni; huo waizunguka nchi yote ya Kushi.^e ¹⁴Jina la mto wa tatu ni Tigri,^f nao watiririka upande wa mashariki wa nchi ya Ashuru; na jina la mto wa nne ni Eufrate.

¹⁵Basi, Mwenyezi-Mungu akamtwaa huyo mwanamume, akamweka katika bustani ya Edeni, ailime na kuitunza. ¹⁶Mwenyezi-Mungu alimwamuru huyo mwanamume, "Waweza kula matunda ya mti wowote katika bustani; ¹⁷lakini matunda ya mti wa ujuzi wa mema na mabaya, usile, maana siku utakapokula matunda ya mti huo, hakika utakufa."

¹⁸Kisha Mwenyezi-Mungu akasema, "Si vizuri huyu mwanamume kuwa peke yake. Nitamfanyia msaidizi wa kumfaa."¹⁹Basi, kutoka katika udongo, Mwenyezi-Mungu akaumba kila mnyama wa porini na kila ndege wa angani, halafu akamletea huyo mwanamume aone atawapa majina gani; na majina aliyowapa viumbe hao, yakawa ndiyo majina yao. ²⁰Basi, huyo mwanamume akawapa majina wanyama wote wa kufugwa, wanyama wa porini na ndege wote wa angani. Lakini hakupatikana msaidizi yeyote wa kumfaa.

²¹Basi, Mwenyezi-Mungu akamletea huyo mwanamume usingizi mzito, na alipokuwa usingizini, akatwaa ubavu wake mmoja na kupafunika mahali pale kwa nyama. ²²Na huo ubavu Mwenyezi-Mungu alioutoa kwa yule mwanamume akaufanya kuwa mwanamke, akamleta kwa huyo mwanamume. ²³Ndipo huyo mwanamume akasema,

"Naam! Huyu ni mfupa kutoka mifupa yangu,
na nyama kutoka nyama yangu.

1:27-28 taz 5:1-2

^c 2:4 Mwenyezi-Mungu: katika makala ya Kiebrania ni Yahweh, jina takatifu la Mungu ambalo katika utamaduni wa Wayahudi halikutamkwa.

^d 2:9 mti wa uhai: Ufu 2:7; 22:2,14; ujuzi wa mema na mabaya; tafsiri nyingine: ujuzi wa kila kitu (vilevile aya 17 na 3:5,22.)

^e 2:13 nchi yote ya Kushi: hufikiriwa na wengine kuwa Mesopotamia. Lakini baadhi wadhani ni schemu ya kusini ya Misri (Sudani au Ethiopia.)

^f 2:14 Tigri: Kiebrania: mto huo ni Hidekeli.

Huyo ataitwa 'Mwanamke',^s
kwa sababu ametolewa katika
mwanamume."

²⁴Ndiyo maana mwanamume humwacha baba yake na mama yake, akaambata na mkewe, nao wawili huwa mwili mmoja.

²⁵Huyo mwanamume na mkewe wote walikuwa uchi, lakini hawakuona haya.

Uasi wa binadamu

3 ¹Nyoka alikuwa mwerevu kuliko wanyama wote wa porini walioumbwa na Mwenyezi-Mungu. Basi, nyoka akamwambia huyo mwanamke, "Ati Mungu alisema msile matunda ya mti wowote bustanini?" ²Mwanamke akamjibu huyo nyoka, "Twaweza kula matunda ya mti wowote bustanini; ³lakini Mungu alisema, 'Msile matunda ya mti ulio katikati ya bustani, wala msiuguse, msije mkafa.'" ⁴Nyoka akamwambia mwanamke, "Hamtakufa! ⁵Mungu alisema hivyo kwa sababu anajua kwamba mkila matunda ya mti huo mtafumbuliwa macho, nanyi mtakuwa kama Mungu, mkijua mema na mabaya."

⁶Basi, mwanamke alipoona kuwa mti huo ni mzuri kwa chakula, wavutia macho, na kwamba wafaa kwa kupata hekima, akachuma tunda lake, akala, akampa na mumewe, naye pia akala. ⁷Mara macho yao yakafumbuliwa, wakatambua kwamba wako uchi; hivyo wakajishonea majani ya mtini, wakajifanyia mavazi ya kiunoni.

⁸Jioni, wakati wa kupunga upepo, huyo mwanamume na mkewe wakasikia hatua za Mwenyezi-Mungu akitembea bustanini, nao wakajificha kati ya miti ya bustani, Mwenyezi-Mungu asipate kuwaona. ⁹Lakini Mwenyezi-Mungu akamwita huyo mwanamume, "Uko wapi?" ¹⁰Naye akamjibu, "Nimesikia hatua zako bustanini, nikaogopa na kujificha, maana nilikuwa uchi." ¹¹Mwenyezi-Mungu akamwuliza, "Nani aliyekuambia kwamba uko uchi? Je, umekula tunda la mti nililokuamuru usile?" ¹²Huyo mwanamume akajibu, "Mwanamke uliyenipa akac pamoja nami ndiye aliyenipa tunda la mti huo, nami nikala."

¹³Hapo Mwenyezi-Mungu akamwuliza huyo mwanamke, "Umefanya nini wewe?" Mwanamke akamjibu, "Nyoka alinidanganya, nami nikala."

Adhabu

¹⁴Kisha Mwenyezi-Mungu akamwambia nyoka,

"Kwa kuwa umefanya hivyo, umelaaniwa kuliko wanyama wote wa kufugwa, na kuliko wanyama wote wa porini.

Kwa tumbo lako utatambaa, na kula mavumbi siku zote za maisha yako.

¹⁵Nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, kati ya uzao wako na uzao wake; yeye atakiponda kichwa chako, nawe utamwuma kisigino chake."

¹⁶Kisha akamwambia mwanamke, "Nitakuzidishia uchungu wa kuzaa, kwa uchungu utazaa watoto; utakuwa na hamu na mumeo, naye atakutawala."

¹⁷Kisha akamwambia huyo mwana-mume,

"Kwa kuwa wewe umemsikiliza mkeo, ukala matunda ya mti ambayo nilikuamuru usile;

kwa hiyo, kwa kosa lako ardhi imelaaniwa.

Kwa jasho utajipatia humo riziki yako, siku zote za maisha yako.

¹⁸Ardhi itakuzalia miiba na magugu, nawe itakubidi kula majani ya shambani.

¹⁹Kwa jasho lako utajipatia chakula, mpaka utakaporudi udongoni ulimotwaliwa; maana wewe ni mavumbi, na mavumbini utarudi."

²⁰Adamu^h akampa mkewe jina "Hawa";ⁱ kwani alikuwa mama wa binadamu wote ²¹Mwenyezi-Mungu akawatengenezwa Adamu na mkewe mavazi ya ngozi, akawavika.

Adamu na Hawa wanafukuzwa bustanini

²²Kisha Mwenyezi-Mungu akasema, "Sasa, binadamu amekuwa kama mmoja wetu, anajua mema na mabaya. Lazima kumzuia kula lile tunda la mti wa uhai, kwani akilila ataishi milele!" ²³Basi, Mwenyezi-Mungu akamfukua Adamu nje ya bustani ya Edeni, ili akailime ardhi

^g 2:23 Kiebrania: maneno mwanamume . . . mwanamke; "ishi, isha" yanafanana.

^h 3:20 Adamu: Kiebrania maana yake ni "mtu".

ⁱ 3:20 Hawa: Kiebrania lalingana na neno lenye maana "uhai".

ambamo alitwaliwa. ²⁴Alimfukuza nje, na kuweka mlinzi/ upande wa mashariki wa bustani ya Edeni na upanga wa moto uliogeuka huko na huko, kuilinda njia iendayo kwenye mti wa uhai.

atalipizwa mara saba.” Basi, Mwenyezi-Mungu akamtia Kaini alama ya tahadhari, ili yeyote atakayemwona asimwue. ¹⁶Kisha Kaini akaondoka mbele ya Mwenyezi-Mungu, akawa anaishi katika nchi ya Nodi,¹ upande wa mashariki wa Edeni.

The Bible with Deuterocanonicals in current Kiswahili
An Interconfessional Translation published as

BIBLIA

**Yenye Vitabu vya Deuterokanoni
HABARI NJEMA**

Tafsiri ya Ushirikiano wa Makanisa

Published by
The Bible Society of Kenya
P.O. Box 72983
NAIROBI, Kenya
and
The Bible Society of Tanzania
P.O. Box 175
DODOMA, Tanzania

© The Bible Society of Kenya, 1995
© The Bible Society of Tanzania, 1995
Illustrations by Horace Knowles
© The British and Foreign Bible Society
London, England, 1954, 1967, 1972.

All Rights Reserved

First Published 1995

ISBN 9966 - 40 - 592 - 5 - CLDC053P - 40M
ISBN 9966 - 40 - 593 - 3 - CLDC057P - 0.5M
KISWAHILI BIBLE DC EDITION UBS-EPF 40.5M 1995

BIBLIA
Yenye Vitabu vya Deuterokanoni
HABARI NJEMA

TAFSIRI YA USHIRIKIANO WA MAKANISA

VYAMA VYA BIBLIA
KENYA NA TANZANIA
NAIROBI : DODOMA

Eunice V. Pike Library

SUMMER INSTITUTE OF LINGUISTICS

Dallas, Texas

Given by:

BIBLE TRANSLATION
AND LITERACY:
THE NBTU OF KENYA

